

Joanna Rajkowska

Minaret : projekt publiczny

Nowa Krytyka 26-27, 19-30

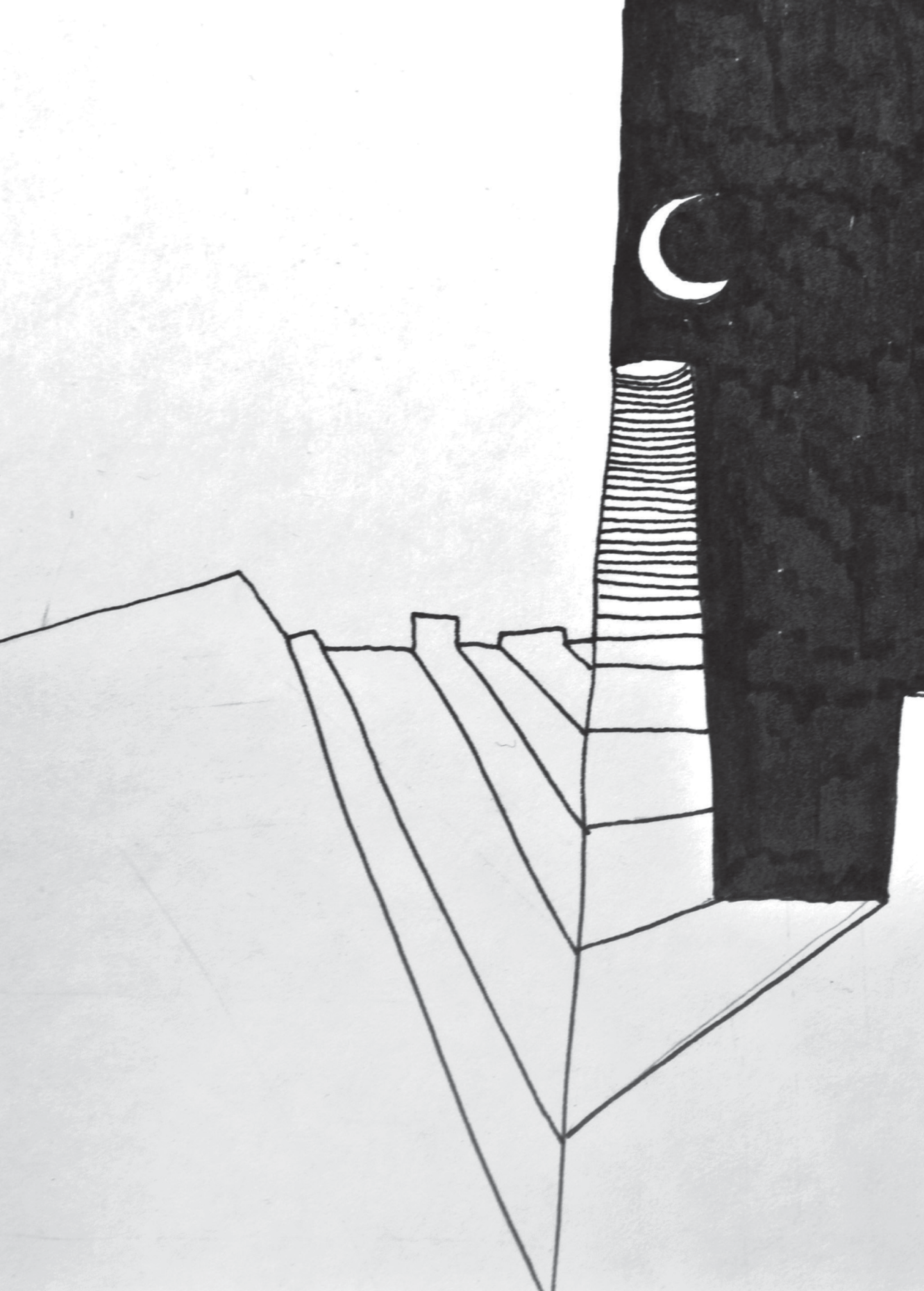

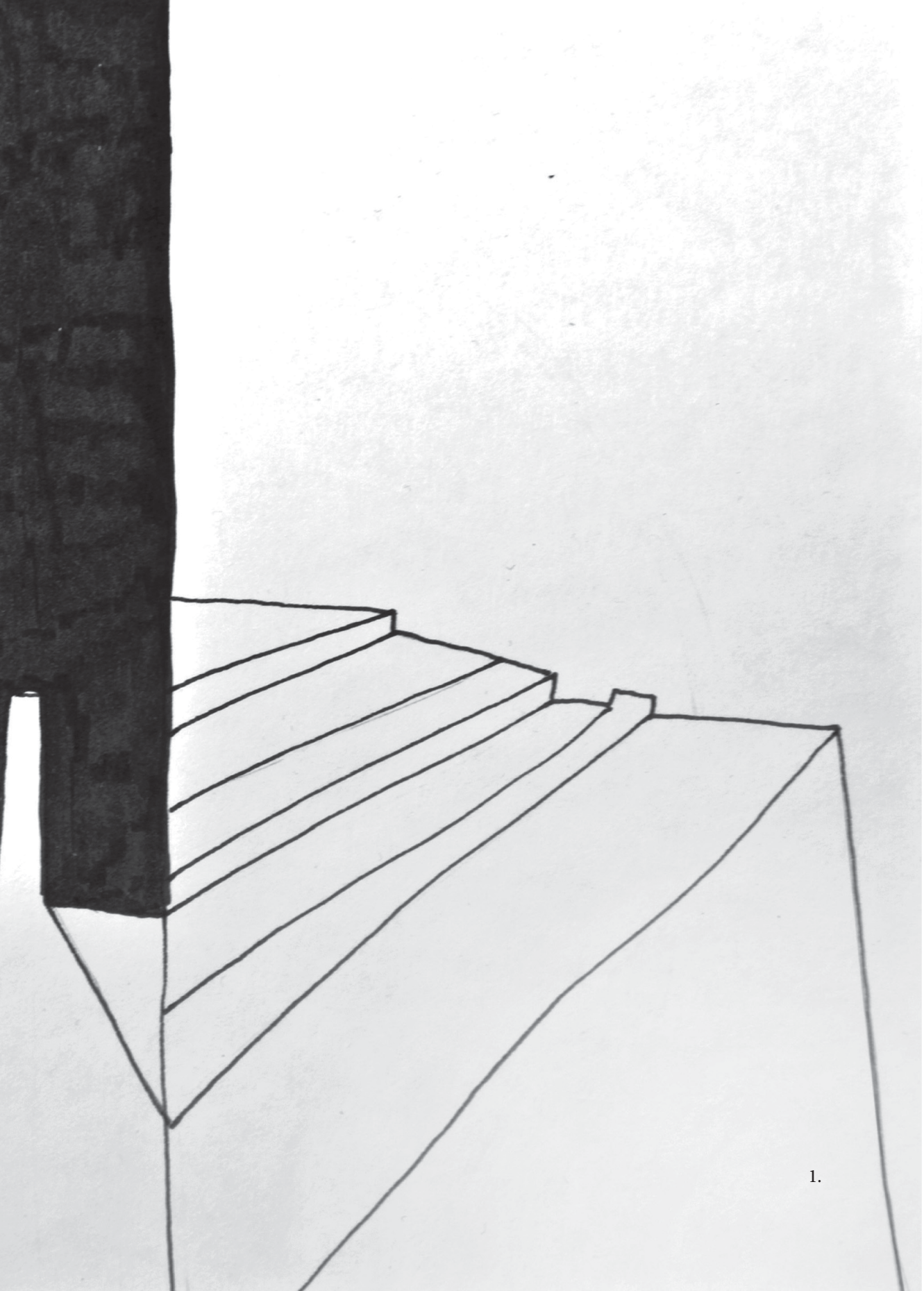
2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Minaret

4.

6.

5.

7.

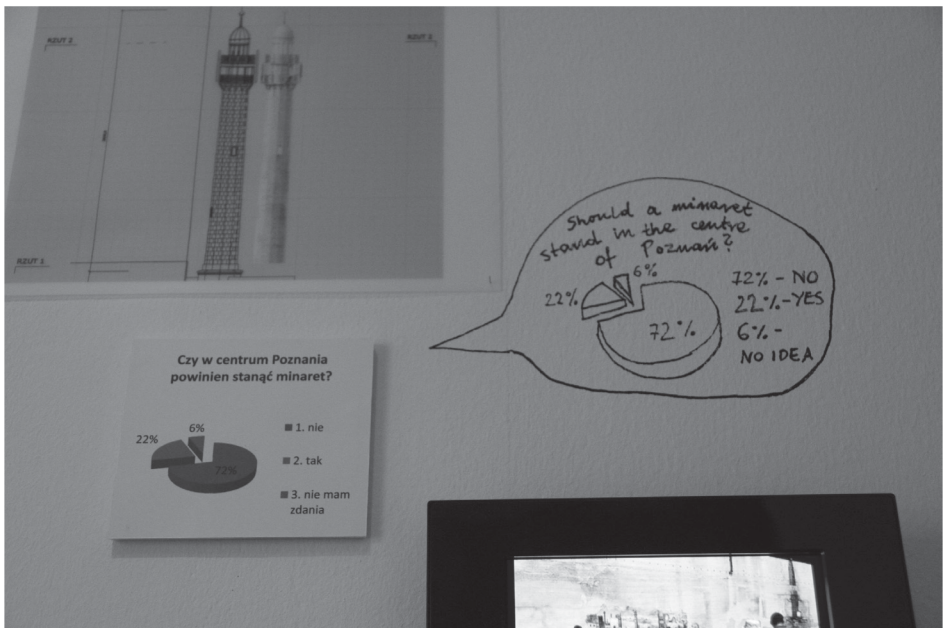
8.

10.

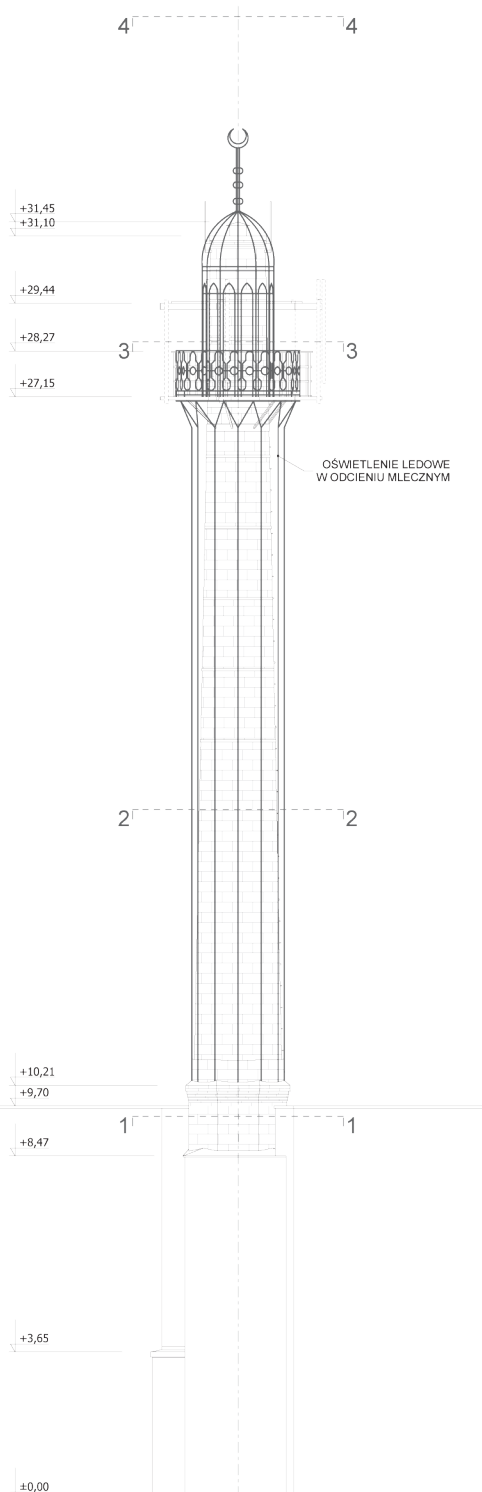

9.

11.

WIDOK POŁUDNIOWY

 bs ARCHITEKCI ul. Emilii Szareckiej 10/3, 60-216 Poznań tel./fax: +48 61 223 55 07 www.bs-arch.pl			NR WYS. 4
DOKŁAD: ILUMINACJA ŚWIETLNA KOMINA POFABRYCZNEGO przy ulicy Szyperskiej w Poznaniu			
INWESTOR: Fundacja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego MALTA Ul. Święty Marcin 80/82, 61-809 Poznań			RETAZJA
STADIUM	KONCEPCJA	DATA	SIERPIEŃ 2010
BRANŻA	ARCHITEKTURA		
TITŁ: WIDOK			
AUTORZY			
PROJEKTOWAŁ:	mgr inż. arch. STEFAN BAJER		nr uprawnień: 447/517/m w specjalności architektura
OPRACOWAŁ:	mgr inż. arch. KAMILA SIKORSKA		

Minaret

projekt publiczny

Poznań, 2009- (projekt nieukończony)

Fundacja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego MALTA

Projekt *Minaret* zakłada przekształcenie komina pofabrycznego byłych Poznańskich Zakładów Papierniczych, usytuowanych u zbiegu ulic Estkowskiego i Szyperskiej w centrum Poznania, w minaret.

Komin znajduje się tuż przy wybudowanej tu w latach 60. trasie szybkiego ruchu, w kwartale chaotycznej zabudowy przypominającej nieco charakterem zabudowania na Bliskim Wschodzie. Historyczna geografia sąsiedztwa komina jest znacząca dla projektu. Znajduje się on na tej samej osi widokowej co Ostrów Tumski i Katedra poznańska. Do 2012 roku ma tu powstać Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego promujące to miejsce jako kolebkę państwowości i chrześcijaństwa w Polsce. Dalej linia prowadzi do ulic Małe Garbary i Stawna przy Starym Rynku, przy których stoi budynek byłej synagogi. Synagoga od 1940 roku, kiedy to została przebudowana przez żołnierzy Wehrmachtu, jest pływalnią miejską. Cały ten obszar stanowi „zespół urbanistyczno-architektoniczny centrum Poznania wpisany do rejestru zabytków” (decyzją A 231 z dn. 14.III.1980 r.), i uznany jest za „Pomnik Historii” (Rozporządzenie Prezydenta RP z 2008 r.), co stanowi argument Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków do odmowy realizacji *Minaretu* w założonej formie i czasie.

Forma architektoniczna *Minaretu* wzorowana jest na minarecie Wielkiego Meczetu w Jenin, na Zachodnim Brzegu Jordanu. Meczenie, który jest jednym z najstarszych arcydzieł architektury osmańskiej Palestyny. Na minaret Wielkiego Meczetu Rajkowska patrzyła niemal codziennie podczas pobytu w Jenin w 2008 roku, kiedy to realizowała warsztaty dla grupy młodzieży palestyńskiej w teatrze Freedom Theatre w pobliskim obozie dla uchodźców.

Podobnie jak warszawska palma (*Pozdrowienia z Alej Jerozolimskich*), tak i *Minaret* ma w zamyśle Rajkowskiej na trwałe wpisać się w pejzaż miasta, nadając miejscu interwencji charakter iluzyjny, surrealny i egzotyczny.

Przedstawiona przez Rajkowską koncepcja *Minaretu* stała się punktem wyjścia do szerszej dyskusji na temat tego, czy potrafimy otwierać się na Innych, jaki jest nasz – Polaków – stosunek do islamu, dlaczego stawiany bywa znak równości między islamem a terroryzmem i przemocą, skąd bierze się w Polsce lęk przed muzułmanami, w tym szczególnie uchodźcami ze Wschodu.

Pracy nad realizacją projektu towarzyszą interdyscyplinarne inicjatywy (w tym z ekspertami z Pracowni Pytań Granicznych UAM) służące analizie zastanego języka opisu i wartościowań islamu, muzułmanów i szerzej – mniejszości religijnych i narodowych, ze szczególnym uwzględnieniem uchodźców mieszkających w Polsce.

-
1. Joanna Rajkowska, *Minaret*, rysunek tuszem, 14,8 x 21 cm, 2010
  2. Jenin, fot. Joanna Rajkowska, 2010
  3. minaret Wielkiego Meczetu w Jenin, fot. Joanna Rajkowska, 2010
  4. minaret Wielkiego Meczetu w Jenin, fot. Joanna Rajkowska, 2010
  5. Michał Stachyra, *Odkrycie fresku w fabryce konserw*, Festiwal Malta, fot. Joanna Rajkowska, 2010
  6. Wielki Meczet w Jenin, Joanna Rajkowska, fot. Andrew Dixon, 2010
  7. *Marsz tyłem*, projekt Hanny Gill-Piątek, fot. Joanna Rajkowska, 2010
  8. 9. 10. 11. prezentacja projektu *Minaret* na wystawie zbiorowej „Wrogośćcinność. Podejmowanie obcych” w Muzeum Sztuki w Łodzi, fot. Joanna Rajkowska
  12. *Minaret* w Poznaniu, wizualizacja: Paweł Filip, fot. Joanna Rajkowska, 2010
  13. koncepcja iluminacji świetlnej komina pofabrycznego, rys. bs ARCHITEKCI, 2010